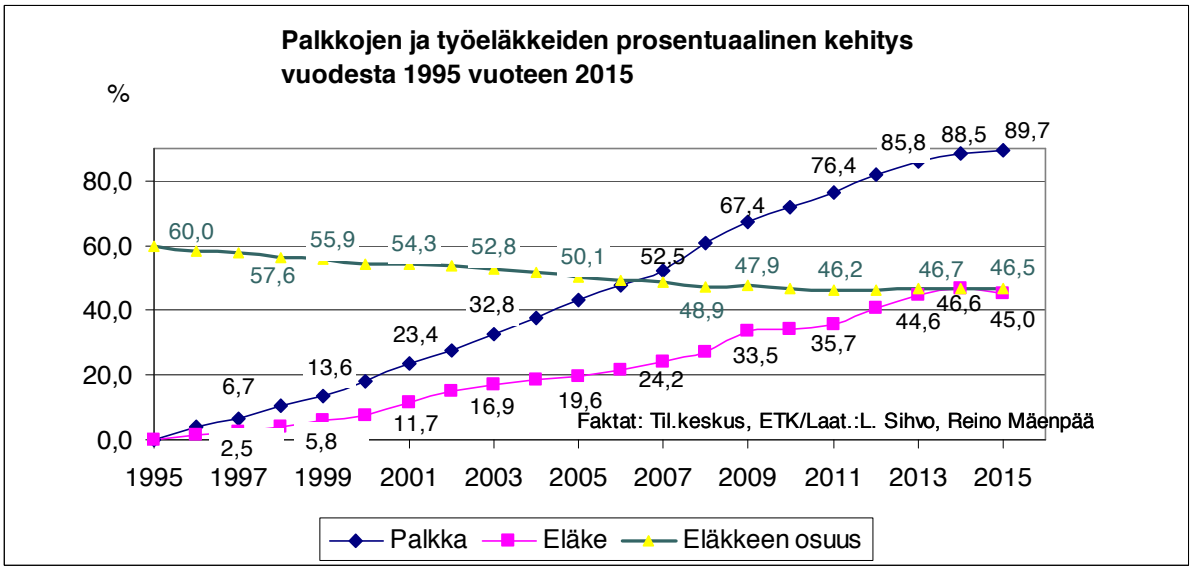
Eläkkeiden ja palkkojen kehitys 1995-2015

Piirros kertoo miten huonosti työeläkkeiden kehitys seuraa yleistä palkkatasoa nykyisen työeläkeindeksin (taitettu indeksi) ansiosta. Vuodesta 1995 vuoteen 2015 palkat ovat nousseet noin 90 % eli lähes kaksinkertaistuneet, mutta työeläkkeet ainoastaan puolet tästä. Vertailun vuoksi mainittakoon, että tulotason yläpäässä kansanedustajien palkkakehitys samana aikana on ollut yli 130 % ja yritysjohtajien mieluummin yli 200%.

Työeläkelaki astui voimaan v. 1962. Tämän lain 9. pykälän mukaan **työeläkkeiden vuosittainen tarkistus sidottiin ansiotasoindeksiin** eli palkkojen nousu huomioitiin 100 %:sti. Työeläkkeiden indeksitarkistuksen tarkoitus on ollut varmistaa, että työeläkkeet säilyttävät ostovoimansa eli niiden taso suhteessa vastaavaan palkkatasoon säilyy. Tämä perusasia unohtui kuitenkin varsin pian.

Miettusen hätätilahallituksen aikana vuonna 1977 eläkeindeksi heikennettiin **puoliväli-indeksiksi**, jonka vaikutus alkoi selvimmin näkyä 1980-luvun puolivälissä. 50/50-heikennyksen piti olla väliaikainen. Mutta kun vuosisadan **pahin lama iski 90-luvun alussa** ja rahaa tarvittiin pankkikriisien ja yrityskonkurssien hoitoon, otettiin eläkeläiset muun yhteiskunnan maksumiehiksi. Tässä yhteydessä on hyvä muistaa, että samanaikaisesti **v. 1993 toteutettu pääomaverouudistus** pienensi kaikkein rikkaimpien kokonaisvero -%:ia jopa puolella.

Lipposen hallituksen aikana vuonna 1994 jätettiin indeksikorotus kokonaan tekemättä ja vuosien 1993 ja 1995 indeksikorotukset eivät yltäneet suunniteltuihin. Pisteenä ”iin päälle” vuonna 1995 kansanedustajamme hyväksyivät perustuslain vastaisen säännöksen työeläkeindeksin uudesta heikentämisestä. Tämän seurauksena vuonna 1996 käyttöön otettiin ns. **taitettu indeksi**, joka huomioi ansiotason enää vain 20%:sti, 80 %:n perustuessa kuluttajahintoihin. Tämä indeksi leikkaa työeläkkeitä entistä rajummin lähes 1 % -yksikön vuosivauhdilla **heikentäen eläkeläisten ostovoimaa ja toimeentuloa** todella voimakkaasti. Tämän seurauksena eläkeläisten joutuminen köyhyysloukkuun on lisääntynyt ja eriarvoisuus, mikä ei ole yhteiskunnan kehityksen kannalta lainkaan positiivista, on voimistunut.

Nykyisetkään vallanpitäjät eivät näytä perehtyvän asioihin, vaan ottavat mallia vanhoista käytännöistä! Kun 2000-luvun ”lama iski”, eläkeläiset otettiin ”luokille” taas monin tavoin. Korkeamman verotuksen lisäksi räikeää on ollut tänä vuonna toteutettu **työeläkeindeksin erityiskäsittely.** Valtioneuvosto päätti jo maaliskuisessa kehysriihessään v. 2014, että vuoden 2015 eläkeindeksejä leikataan niin, että eläkkeitä korotetaan vuoden alussa vain 0,4 %. Laskennallinen lain mukainen työeläkkeiden korotus olisi ollut 1,5 %, mikä sekin olisi ollut vähän.

Kaikki nämä eläkkeisiin ja eläkeläisiin kohdistetut indeksi- ja muut heikennykset huonontavat eläkeläisen ostovoimaa merkittävästi ja mikä pahinta, eläkkeet jäävät pysyvästi alhaisemmalle kasvu-uralle, mikä on vastoin koko työeläkejärjestelmän perusperiaatetta ja perustuslakia. - On olemassa oikeuskanslerin päätös 535/1/01/8.7.2004, jonka mukaan ”työ- ja virkaeläkelainsäädännön perusteisiin kuuluva henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuvan ja ansaitun eläkkeen koskemattomuus on perustuslain 15 §:ssä kaikille perusoikeutena turvatun omaisuuden suojan piirissä.” – Joka kerta kun työeläkeindeksiin on puututtu, on rikottu tätä perustuslain kohtaa ja työeläkkeen perustarkoitusta. Eniten näistä toimista kärsivät pienituloiset eläkeläiset. Heidän kohdallaan tarvittaisiin todellinen tasokorjaus.

Perusteluina leikkauksille esitetään säästötavoite julkisen talouden tasapainottamiseksi. Tässä yhteydessä on muistettava, että **työeläkkeitä ei makseta verovaroista** vaan lakisääteisesti kerätyistä työeläkevaroista, jotka **perustuvat työntekijöiden työpanokseen** eli ovat siten osa **työntekijän palkkaa**. Kysymyksessä on lähinnä ”hölmöläisen peiton” jatkaminen. Todellisuudessa eläkeläisten eläkkeitä pienentämällä valtio ja kunnat menettävät verotuloja, mutta tämän lisäksi pienituloiset eläkeläiset, ja niitä on suurin osa eläkeläisistä, ajautuvat sosiaaliavun varaan eli kuluttamaan verotuloja! Lisäksi näillä leikkauksilla **pienennetään eläkeläisten ostovoimaa pysyvästi** ja tällä on suora vaikutus eläkeläisten kykyyn ostaa tuotteita ja palveluja ja sitä kautta työllisyyteen. Olli Pusan arvion mukaan tehdyllä päätöksellä menetetään 4.600 työpaikkaa ja työeläkeläisiltä jää saamatta 150 miljoonan euron indeksikorotukset ja nämä varat jäävät työeläkeyhtiöiden käytettäväksi. Lisäksi julkisen talouden rahoitusasema pienenee 10 milj. eurolla, mikä on katettava lisävelalla. Nurinkurista, että samanaikaisesti työeläkevaroista vastuussa olevat työeläkeyhtiöt palauttavat työeläkevaroja ns. asiakashyvityksinä asiakasyrityksilleen n. 200 milj. euroa, mikä on vastoin perustuslakia ja vastoin työeläkerahojen käyttötarkoitusta. Lisäksi palautusmäärä on jotakuinkin samansuuruinen, mikä vuositasolla tarvittaisiin työeläkeindeksin korjaamiseen. **Finanssivalvonnan tulisi asiaan puuttua!**

On huomioitava, että työeläkeläiset eivät ole vaatimassa itselleen mitään sosiaalisia etuja, ainoastaan **omalla työllään ansaitun eläketurvan säilymistä**.

Liisa Sihvo/9.7.2015